

METRÒPOLIS

*I el llenguatge, i el pensament
que és com un vent, i l'impuls d'habitar
ciutats, és ell mateix que se'ls ha apresos;
com a defugir els trets al ras
de les incòmodes glaçades
i de les males pluges,
amb recursos per tot: sense recursos
a res no s'aventura
del futur.*

El Cor, Antigona.

I

En altre temps el poble era un mirall
relligat en el tronc de la pregària
i no gosava alçar el genoll polsós,
argentada ciutat de Déu, ciutat terrena,
i els homes en piràmide sotjaven
la nua volta del cel lluny del fals
sostre dels nostres neons lluminosos.
El cor del món buscava abric i confiança
en l'ull diví; perquè del neci capgirés
les renovades ires que el consumeixen.
Mai no serà escoltat el prec humil
des de la muda olivera, ni el cos
transpirarà l'olor de l'esperit:
marge florit, robat delit com si un furtiu
lladre marcís ventalls de grogues veus
i un olor sommogués encar des del fondal
la ment, i em sé embriac, ocell garlaire,
calladís mai, gelós del pur silenci
d'aquell que absent, ullprès albira un port

i el goig que sent l'adorm en el seu si.
Paraula en el desert és el voler refer
la il·lusió d'un món salmodiant vells mots
neulits, tot just, quan deixen les genives,
atorrentats, confusos per les amples
costures de la boca, escorrialles
espesses d'altres veus ara perdudes
en el temps sens memòria i tot va riu avall
a l'hom de lentes barques en el somni.
Veurem palmeres de cossatge ardit,
d'arrel calçada en un parterre urbà,
l'olfacte obre les mans a un tapís d'herbes.
Que un nou olor pedalegi a les cambres
servils, ja hissades les rodes del sol,
i un home adust, aspre de companyia,
pàgina en blanc retorci tots els braços
de les lletres i sagnin els fulls clars,
esgranats de rialles, d'acers fins,
mots que sonaven deturats aquí,
en un recull d'històries finades,
lluny del qui es ven el pulcre nom, l'adreça,
vulnerats per clarors que meravellen,
i ens bat als ulls la por car no acceptem
que tot és u, en única substància.
Un arbre que a París reté les fulles
socarrades pel sutge de les cases,
és el mateix que neix d'una llavor
incerta que arracona un ventijol
arravatat pels volts de Barcelona.

II

Pavelló venerat, vella despulla
ets tu, ciutat, deessa apaivagada
per mai no haver-te tret la túnica submisa
de papers rebregats que s'han marcit,
de fetges devastats i derruïts
pels quals mai cap ocell no fuig del cercle
del migdia pensant a deturar-se.
I el bec, regira, pren comiat de la ingrata
presència dels homes. En un recer verídic,
fent foc, vivim com mal arrebossats,
mamífers que alletà la mare, el sol,
enmig de freds bassals d'aigua gebrada.

I els llums no reflecteixen aquell corrent sagrat
de claror, ni tampoc l'or de les cúpules.
Hi ha una transfiguració en el curt
espai de la ciutat. Les ombres carregades
dobleguen cossos, filials volums.
La taula on raonem el traçat d'un carrer
és al despatx. Pouem dels plànols agonies,
lluny de les formes que els antics arrabassaren
a la terra i a l'aigua en una dansa.
Som de nissaga poc clement, polits
pel ver triomf del temps que ens dóna empenta
sota la nua vànova estrellada.

Sortirem del naufragi contrastant
postals en temps advers, garbell de plors
per l'ideal país, pendís de llum,
escampadissa encesa d'assolellades terres
per tants ivoris furiosos, resplendents.
I els camafeus atònits de les dames
duen corcat l'esfinx com un menyspreu.

Cal parlar d'un passat, cos sepulcral,
i d'un present escarnit en la pau,
que manleva el futur en un vol pròfug.

Vivenda i bulevard s'acaramullen
entre els caducs carrers de mànegues estretes
que confonen les boques de tan junts
que s'aparien en un aleteig
de pols perpetuades, i homes abolits.
Els meus ulls volen ser l'anvers de cada anunci.
I tots som enemics de massa gent que som,
que ens sotja amb precís i expolia records.
Proclames que en el fons traspassen com un dard,
que no abasten cap nou evangeli.
Desert de cor, captiu de ment rellisco
sota l'immens poder d'arbres sensorials.

III

Ara és l'hora del cos, imatge idèntica
reduplicada en cada ratlla oberta
de tot poema on s'allotja la veu
tossuda d'un rellotge indefugible,
record només d'un comiat atent.
Aquí present hi ha un cos que observa lent
els moviments de l'altre, eterna llei,
car les sensacions ens menen lluny
d'un acte pur dictat des del cervell:
corretja de silenci que treballa
la consciència, actiu magatzem
amb rebregades capsas del record;
i els sentiments s'aviven i es dessalen,
i les mans cerquen el cos, marbres blancs
que s'enllacen recomptant-se pel tacte.
Deures i murs s'obliden, i com dues
onades que el seu flanc sempre arruïnen,
acorden aferrar-se a tot allò que els pugui
unir més, decisiu goig de la carn.
I no volen l'amor com un acte útil,
el millor obsequi seria besar-se
inhàbils, feble energia d'un somni,
i unes cuixes de flors saben que el pou
de l'amor s'omplirà de carícies,
i el cos accepta aquest trontoll indòmit
i el cor recapta els neguits mentre els plecs
del ventre s'esbardellen cavalcant-hi,
i el cavall tremolors alena; acarontant-se
saben del tebi setí de les galtes,
i neix un pont d'afecte entre el desig
ja satisfet, i el no acomplert encara,
i auguren uns moments que eternament fulguren
després que s'enmirallin tot besant-se,

i la copa dels pits és un soplug,
un recer per l'amor que li té l'altre,
desposseint al sol del seu encís.
Aquest espai l'anomenem plaer,
or llaminer que la tensió aferma,
pròdig contacte que els dos perpetuen,
acomplits pels sentits, camins d'enginy
renovats sempre que un nou intent els gronxa,
dreçant i resseguint la pell d'un cos
on se'n va el seny murmurios de besos
que m'escodrinyen dolça, closa ment.
Però ara ens interessa allò més subjectiu,
el bosc ocult, les formes més sensibles
que transpuen bellesa en contemplar-les,
les boirosses fronteres del plaer,
i els sentits delators, font de cremors
que esborren límits al riu de la vida.

IV

Cada ésser és la nau i un joc de veles
llançada sota el núvol, o el fi tramuntanal
dels sentits, goig intens que s'esbarria,
bandera de l'amor, o drap que empeny el plor
lligat a l'alta proa d'un vaixell.

També els jorns més ardits callen la desmesura
per fer-los predilectes, espàtula d'un sol
color, sense la mescla de l'illusori somni.
I què direm de l'alba: espai caliginós
d'esguard errant i faç massa insondable.
Digueu l'exacta partió, el registre
de la primera llum enmig la nit i el dia!
Un fracàs dansa pels aires, s'allunya
impossible la música en un desistiment.

Una altra alba a les mans, pura creixença
lluny del perímetre nocturn i fos
on el record medita un nou record.
Alba: reialme imprecís, un detall
on s'evoca un carrer, com et dissols mercat
delicat, ple d'escenes, dejú de compradors.
Sé el marbre brut d'un escorxador, altar
d'esparrecades roses de carnassa
on es congrien les avars mosques,
i un demà, trist camí cap als suburbis.

Uns difusos motors deixen l'aire tigrat.
Dos xofers es saluden, giren, duen
rotllanes d'homes al sot de la feina.
Són passatgers del palau de la fusta,
alba fugaç que espera ser traïda en el bosc,
arbrada ara erigida en símbol de despulla
pels llenyataires de destrat segura,

mentre la serra baveja de saba
i corca de temor el vell absis de l'arbre
que no pot quasi més i extenuat tremola
i desisteix els lligams amb la terra,
mentre que ells, serra i torna a serrar, més clivells
a la soca, un concert de metalls inoïble.
A penes pots hissar-te quan les arrels ja no
cavalquen i no saben comandar els moviments
cap al ventre arrapadís de la terra.
L'acer urgent saliva tot l'arbràs
i la peça s'arrana, i ja s'apropa
el crac dels ossaments, dels fonaments,
i el soroll del ramatge és molt intens,
comença el desnivell, forats bisells
i l'arbre cau, perduda falca, fusta que xiscla
amb dolor, i l'alba airosa és cobrellit
de fulles on els homes comencen a esmorzar.

Primavera-estiu 1979